

Dialogkort til dagtilbud

ABSALON

PROFESSIONS-
HØJSKOLEN
ABSALON

Om pædagogisk arbejde med familier

Laura Østergaard
Eilenberg
Jimmy Krab
Katrine Lind Greiner
Randi Urbschat
Sisse Schjøtt
Charlotte Jørgensen
Lene S.K. Schmidt

Indhold

Om dialogmaterialet	3
Dialogkort 1. Families deltagelse i sociale arrangementer	4
Dialogkort 2. Tæt kontakt med mor og kollegaskab.....	5
Dialogkort 3. Kontaktformer med familie	6
Dialogkort 4. Udsathed blandt familie	7
Dialogkort 5. Ledelsesperspektiv. Kontaktformer	8
Dialogkort 6. Ledelsesperspektiv. Facebook.....	9

Marts 2024

ISBN: 978-87-94574-01-3

Om dialogmaterialet

I dette dialogmateriale sætter vi fokus på det relationelle arbejde med familier om børns trivsel. Det gælder især, når det er familier, som ledere og pædagoger har en tæt, forebyggende og/eller opsøgende kontakt til.

En del trivselsarbejde handler om at styrke en mangfoldighed af familiers og børns oplevelse af at høre til og have en plads i fællesskaber. Det spænder pædagogisk over en stor variation af relationelt arbejde og kontaktformer med familier, som har betydning for, hvordan børn har det. Det er samtidig et arbejde, som kan være dilemmafyldt.

Formålet med dialogmaterialet er, at det kan lede til refleksion over dilemmaer, betingelser, handlemuligheder og, når der er brug for det, at gentænke egen praksis. Dialogkortene kan anvendes på fx personalemøder, ledermøder og i uddannelsessammenhænge. De er udformet som situationskort. Hvert kort har refleksions-spørgsmål til at guide dialog og skabe forbindelser til egne vilkår og praksisser.

Der er udviklet et dialogmateriale til daginstitutioner (0-6 år) og et dialogmateriale til fritid-skole. Der er situationskort både om pædagogers og lederes praksis.

Om forskningsprojektet

I forskningsprojektet er fokus på: Hvilke variationer er der i pædagogisk arbejde med familier i hhv. skole-fritid og daginstitution (0-6 år) om børns trivsel? Hvad gør ledere og pædagoger i deres relationelle praksis i forhold til familier, når de har en tæt, forebyggende og/eller opsøgende kontakt? Dette omfatter, hvilke former for tillid, relationer og muligheder ledere og pædagoger opbygger, når de som led i trivselsarbejde har en tæt, forebyggende og/eller opsøgende kontakt med familier og de dilemmaer, det kan indebære.

Projektets metodiske design og deltagere:

- Et policy-studie, partcipatoriske workshops og etnografiske feltbesøg.
- I projektet deltager ledere og pædagoger fra tre daginstitutioner og to SFO'er og en tilhørende skole til den ene SFO fordelt på tre forskellige kommuner. I projektet deltager også andre professionelle, som ledere og pædagoger har samarbejdsflader med.

Forskningsprojektets rapport og dens resume finder du her: <https://www.ucviden.dk/da/projects/familiep%C3%A6dagog-som-trivsels-og-forebyggelses-akt%C3%B8r>

God fornøjelse med materialet.

Dialogkort 1. Families deltagelse i sociale arrangementer

Livas mor og far kommer på skift og afleverer og henter hende i børnehaven. Pædagogen Pernille har lagt mærke til, at de sjældent kommer til de større sociale arrangementer i børnehaven – hverken husets fester eller dem, der holdes på stuen. Når børnene taler sammen om det, de har lavet til arrangementerne, bliver Liva mere stille end de andre børn. Pernille spørger faren, da han er på vej ind for at hente Liva, om de kommer til den næste sommerfest. Faren siger, at de hellere vil have tiden sammen med Liva og hinanden. De synes også, der er mange arrangementer i børnehaven, og de har en stor familie, og det er svært nok at nå at se alle dem i forvejen. Han nævner også, at han synes, at det er svært at tale med de andre forældre, og siger: "Man sidder bare der" og "De taler om deres Kloge Åge-job, biler og huse." Næste gang moren kommer, spørger Pernille også hende om deres deltagelse i arrangementerne. Moren siger, at Livas far ikke er særlig glad for de arrangementer. Pernille foreslår, at Livas mor kan komme alene. Moren siger, at så bliver Livas far bare ked af det, for han vil gerne være sammen med sin guldklump. Hun virker måske heller ikke så interesseret i arrangementerne og slutter af med at se direkte på Pernille og spørge: "Men er det noget, du siger, vi skal gøre?"

Hvordan tror I, det er at være Livas mor? Og hvordan tror I, det er at være Livas far?

Hvilke muligheder, dilemmaer og problemstillinger ser I i situationen?

Hvad ville I gøre i situationen?

Dialogkort 2. Tæt kontakt med mor og kollegaskab

I en vuggestuegruppe arbejder pædagogen Tanya, og hun er i gang med en opstart for Luca i vuggestuen. Luca er 1,5 år og bor sammen med begge sine forældre, dog er det oftest mor, der afleverer og henter Luca. Mor søger pædagogerne ved aflevering og afhentning. Hun vil gerne tale om Lucass trivsel og har spørgsmål om opdragelse. Mor fortæller gerne både om de konflikter, hun har med Luca i hjemmet, og de oplevelser, familien har i hverdagen i øvrigt. Herudover vil hun også gerne have hjælp til problemer i parforholdet.

Tanya har efter opstarten i vuggestuen, som nu er slut, oplevet, at hendes kollegaer ikke altid har sagt godmorgen eller udvist interesse for Lucass mor, når hun er i institutionen. Tanya fornemmer, at de forventer, at Tanya tager den daglige kontakt med moren. For eksempel har Tanya oplevet, at kollegaer går fra stuen, når Lucass mor ankommer om morgenen. Moren har udtrykt, til 3-måneders samtalen efter Lucass start, at det er nemmest at komme i institutionen, når Tanya er der. Tanya kommer tilbage efter en ferie og møder Lucass mor i døren. Moren falder hende om halsen og siger: "Endelig er du her igen." Tanya og moren aftaler, at mor fremover afleverer Luca i fællesrummet, til Tanya.

Hvordan tror I, det er at være Lucass mor?

Hvordan tror I, det er at være Tanya, og hvad ville I selv gøre, hvis I var Tanya?

Hvilke problemstillinger, dilemmaer og muligheder ser I i situationen?

Har I nogen erfaringer eller set lignende samarbejdspraksis?

Hvilke handlemuligheder ser I i forhold til det kollegiale samarbejde?

Dialogkort 3. Kontaktformer med familie

Sofia er 1 år og 8 måneder gammel og går i vuggestue. Sofias mor og far gik fra hinanden kort efter fødslen. Sofia har en god start i vuggestuen, men efter de første tre-fire måneder begynder pædagogerne Kirsten og Susan at få øje på, at Sofia ikke søger de andre børn, og at hun i perioder er sværere at få øjenkontakt med. Forældrene indkaldes til et møde, hvor Susan og institutionens leder er til stede. Mor er lydhør over for pædagogernes bekymringer, mens far slet ikke vil høre tale om de bekymringer, pædagogerne har. Sideløbende begynder samarbejdet mellem mor og far at være mere udfordret. En eftermiddag hiver mor fat i Kirsten og fortæller, at hun vil søge hjælp i familieretshuset. Mor er ordblind og har derfor svært ved "det med breve på skrift". Hun beder om Kirstens hjælp til at skrive et brev til familieretshuset. Kirsten siger ja til det. Både mor og Sofia er begyndt at foretrække Kirsten både ved aflevering og hentning, og de dage, hvor Kirsten møder sent, bliver Sofia som regel afleveret senere. Moren opsøger flere gange Kirsten og fortæller om situationen med faren og om andre ting, der er svært derhjemme. Det kniber også med økonomien hos mor og Sofia, så Kirsten begynder diskret at sætte en kasse med lidt rester fra køkkenet et aftalt sted, som Sofias mor kan tage med hjem et par gange om ugen. Da der indkaldes til møde med lederen og pædagogen Susan for at følge op på det første møde, siger moren til Kirsten, at hun kun kommer, hvis det er Kirsten, der kommer i stedet for Susan.

Hvordan tror I, det er at være Sofias mor? Og hvordan tror I, det er at være Sofias far?

Hvilke dilemmaer, problemstillinger og muligheder ser I i situationen?

Hvad ville I tage fat på først, hvis I var pædagoger i institutionen? Og hvordan ville I gøre det?

Hvilke andre professionelle kan pædagogerne inddrage i forhold til problemstillingerne?

Dialogkort 4. Udsathed blandt familie

Morten er 5 år og skal starte i daginstitutionens børnehavegruppe. Mor er alene med Morten. Til opstartssamtalen med pædagogen Kim fortæller moren, at Morten og hun har boet på krisecenter det sidste halve år, fordi mor har været udsat for vold i hjemmet. Før opholdet på krisecenteret boede familien i en villa. Mor og Morten er nu blevet henvist til den nye kommunes almene boligbyggeri. Mor fortæller på mødet med Kim, at hun er bekymret for Morten, som har udadreagerende adfærd. Han slår og bider hende, hvis de har konflikter derhjemme. Mor og Morten har ikke et stort netværk pga. flytningen til den nye kommune. Mor udtrykker en bekymring for, at hun er ensom, og om hun kan få et netværk det nye sted, og om Morten overhovedet kan få nogle venner. Hun tør ikke tage ham med til sociale arrangementer i institutionen, fordi han for nylig slog nogle andre børn til en familiefest. Derudover fortæller moren, at Morten har brug for struktur og forudsigelighed og reagerer med rysten, gråd og vrede, hvis planerne afviger i mindre eller større grad. Mor spørger Kim til samtalen: "Er det normalt?", "Tror du, at det går over?", "Jeg kan ikke holde til, hvis han ikke er som andre børn", og hun bryder sammen i gråd.

Hvordan tror I, det er at være Mortens mor?

Hvilke dilemmaer, problemstillinger og muligheder ser I i situationen?

Hvad ville I gøre i samtalen?

Hvilke forskellige handlemuligheder har Kim? Og hvilke dilemmaer kan opstå i forhold til de handlemuligheder, I ser?

Har I erfaringer med lignende situationer i jeres praksis?

Dialogkort 5. Ledesperspektiv. Kontaktfor- mer

Marianne er leder i Kornblomsten, et integreret dagtilbud. En lørdag formiddag bliver Marianne ringet op af pædagogen Emilie. Emilie fortæller grædende, at hun fredag eftermiddag blev verbalt overfuset af en far til et af børnene, og at hun oplevede, han havde et voldsomt kropssprog. Faren var vred og sagde bl.a. til Emilie, at hun ikke kunne finde ud af sit job og ikke kunne tage ansvar for børnene. Situationen opstod, fordi Emilie ved afhentning ikke vidste, hvor drengen var. Emilie og han havde lige været inde at tage vand, og så var drengen gået på toilettet, og Emilie var gået ud på legepladsen igen. Tidligere på dagen havde en anden pædagog, Sanne, ringet til moren for at fortælle, at drengen havde været involveret i en konflikt. Lederen Marianne beslutter, at hun ikke vil kontakte faren i weekenden. Om mandagen indkalder Marianne begge forældre til et møde. På mødet vil Marianne fortælle om forventninger til samarbejdet om, at det "går begge veje", og at det ikke er okay at overfuse pædagoger.

Hvad ser I som roller og opgaver for ledere og pædagoger i situationen?

Hvilke muligheder, dilemmaer og problemstillinger ser I i situationen?

Hvad ville I gøre i situationen?

Dialogkort 6. Ledesperspektiv. Facebook

Camilla er leder af en vuggestue. Det er vigtigt for Camilla, at hun er til stede i vuggestuens dagligdag og er synlig i forhold til forældrene. Blandt andet går hun ofte ud og er med til at sige godmorgen til børnene, når de bliver afleveret. En fredag morgen er Camilla i garderoben, og mens hun står og snakker med en far til et barn, ser hun, at en mor er voldsom i kontakten med sin datter og slår hende, da hun ikke vil have jakken af. Camilla laver en underretning og sender den afsted med det samme. Et par dage efter kommer en af vuggestuens pædagoger ind på Camillas kontor og fortæller hende, at moren fra episoden i garderoben har lavet et opslag om vuggestuen og om Camilla på byens lokale Facebook-side. Moren er meget vred på Camilla og skriver blandt andet, at hun er en skrækkelig kælling. Familien indkaldes til møde, men moren melder tilbage, at: "Hvis den kælling skal med, så kommer jeg ikke til mødet." Forældrene vælger at flytte datteren til en anden vuggestue, men to måneder senere ringer moren til Camilla og spørger, om de kan få plads til datteren i vuggestuen igen.

Hvordan tror I, det er at være Camilla i denne situation?

Hvilke muligheder, dilemmaer og problemstillinger ser I i situationen?

Hvad ville I gøre i situationen?

Hvor og/eller til hvem ville I henvende jer om situationen?

Kontakt
Center for Pædagogik
Lene S. K. Schmidt
lesc@pha.dk

Marts 2024
ISBN: 978-87-94574-01-3

**AB
SAL
ON**

PROFESSIONS-
HØJSKOLEN
ABSALON